

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: **Mgr. Libor Staněk**

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra slovanských jazyků a literatur

Vedoucí diplomové práce:
Mgr. Peter Chvojka, Ph.D.

Datum odevzdání posudku: 23. 8. 2017

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Kognitivní funkce metafor v epoše poststrukturalismu

.....
(téma)

Diplomová práce Libora Staňka nese několik protichůdných rysů. Na jedné straně se vrhl zkoumáním kognitivní funkce metafory do složitého paradigmatického soukolí, kdy nové pohledy na metaforu odrážejí naprosto inovativní momenty ve vnímání řeči, pro něž se vžil pojem „obrat k jazyku“ a už toto odhodlání nutno ocenit pro odvahu, neboť jak vychází v práci najevo, kognitivní funkce metafory z hlediska poststrukturalismu souvisí spíše s jakýmsi ontologickými vlastnostmi řeči (už samo naše myšlení lze označit za metaforické – s. 18 nebo s. 23) a diplomant s ambicí vědeckého zkoumání se tak zákonitě ocitne v určité epistemologické i výrazové nouzi. Na druhé straně musíme přece trvat na relevantních analýzách odpovídajících vědeckému diskurzu. Jako experiment je práce nesmírně zajímavá, bohatě provázená odbornou literaturou, opakovaně je třeba ocenit osobní vklad a upřednostnění trnité cesty před účelovým splněním posledního kroku studia.

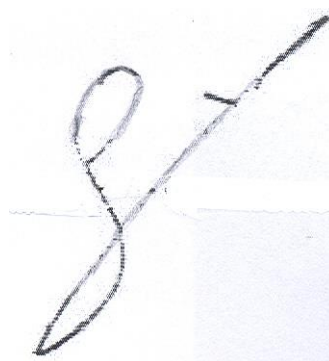
Přesto lze poukázat na zjevné rezervy. Práce je mnohvrstevnatá a ne všechny vrstvy a položené otázky jsou dotaženy do konce. Staněk se pohybuje na poli sémiotiky, filozofie, literární vědy. V některých pasážích přeskakuje v těchto oblastech až příliš bezstarostně, navíc napříč časově a vývojově neslučitelnými dekádami. Těžko lze bez dalšího výkladu prohlásit: „V dekonstrukci je navíc, obdobně jako v de Saussureově lingvistickém strukturalismu, pohlíženo na subjekt jako na neurčujícího činitele, který je pouze **vržen** do jazykového univerza, přičemž svou determinaci ovlivňuje částečně a iluzorně“ (s. 8).

Po poměrně dobře artikulovaném problému a hlavním cíli práce nás Staněk provádí

koncepty mnohých autorů, kteří se vůči metafoře vymezují, avšak postupně jako by se vytrácela zřetelná linie, proč tuto pouť absolvujeme, respektive v precizních medailoncích nechává diplomant až příliš na nás, abychom porozuměli, co chce ve vztahu k hlavní linii práce říci. Kapitoly často končí citací analyzovaného autora, ale neuškodilo by třeba i opakovat, co to znamená pro zkoumané téma. Tento dojem je jistě umocněn i postupným uvedením textů Literární prostor, Rozkoš z textu, ale i Proti interpretaci, které samy o sobě jsou spíše kontempaltní než analytické. Na str. 53 je citován Blanchot: „(...) kdo promlouvá, není nikdo, zdá se, že je to řeč sama, která si mluví.“ Nejsem si jistý, že Staňkův komentář vystihuje Blanchotův záměr: „Řeč tímto způsobem nabývá svého esenciálního charakteru a samotné metafory tak neslouží k popisu nějakého vnějšku, ale drží účel samy v sobě.“ Diplomant někdy až příliš radikálně upadne do esencialismu „o sobě“, aby zdůraznil, vůči čemu se vymezuje. Jako polehčující okolnost budiž zmíněno, že základní filozofické pojmy již nesou dědictví logocentrismu, na němž vyrostly a je těžké se mu vyhnout. Asi nejvážnější potřebu dovysvětlit smysl práce spatřuji v otázce vztahu metafory a interpretace. Jak může být sledovaný cíl jednou formulován takto: „Metafory svou metaforičností jaksi neustále vábí interpretační úsilí, byť interpretace není součástí toho, co metafora říká. Kognitivní obsah metafory je tedy zahrnut v samotném aktu interpretace“ (s. 34) a jinde: „Jakákoliv interpretace metafory je podlomena skrze její náruživost. Její kognitivní síla spočívá v pouhopouhém setkání s čtenářem, které se děje vždy poprvé a vždy naposledy“ (s. 61). Je kognitivní funkce v potenciálu metafory vyvolávat interpretace, nebo v její síle se vyhnout perspektivě, která interpretaci jako nutkání nějaké reference smyslu teprve přinese? Co je to vlastně interpretace po poststrukturalistickém restrukturování pojmu metafory?

Práce Libora Staňka je velmi náročná volbou tématu, ale i výrazových prostředků. Autor si nelámal hlavu s tím, kdo text bude číst. Zda člověk očekávající pevné průvodcovství analytického charakteru nebo múzický spřízněnec. Při všech výhradách se hlásím k druhému případu a přeji diplomantovi, aby vyvrátil všechny pochybnosti či dotazy a nezůstal u prozatímního hodnocení „velmi dobře“, které nyní navrhuji.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' shape followed by a diagonal stroke that ends in a small hook.

.....
podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 23. 8. 2017

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------